



SÄÄKSISÄÄTIÖN TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2007

1. Yleistä

Vuosi 2007 oli säätiön **kahdeksastoista** toimintavuosi.

Edellisten vuosien tapaan toiminnan painopiste asettui selkeästi sääksikeskuksen rakennustyöhön Pohtiolammella. Työvaltaisimpana kohteena oli ns. ylivuotopadon rakentaminen. Pato jouduttiin rakentamaan ilmaston lämpenemisen myötä täysin yllättävästi ilmenneiden talvikausien massiivisten tulvien varalta.

Kansainvälisistä hankkeista sääksien viisivuotinen siirtoistutustyö Espanjaan saatiin nyt päätökseen. Tämän hetkisen tiedon mukaan Suomen osallistumisessa tähän projektiin tulee nyt ainakin vuotta 2008 koskeva välivuosi.

Muutaman väli vuoden jälkeen sääkseen kohdistuvaa perustutkimusta jatkettiin valjastamalla yksi sääksikoiras uuden tyyppisellä GPS-satelliittipaikantimella. Tämän mahdollisti UPM Kymmene Metsältä saatu taloudellinen tuki. Hanketta on toteutettu yhteistyössä Luonnontieteellisen keskusmuseon kanssa. Edellinen satelliittilintummehan oli runsaasti julkisuutta saanut ”Mirja” -sääksi.

Sääksikeskuksen EU-hankkeiden jälkihallinto teetti yhä edelleen runsaasti ylimääräistä ja täysin katteetonta työtä. Säätiö joutui peräämään oikeuksiaan laatimalla jo toisen valituksen korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Nyt säätiöllä on korkeimmassa hallinto-oikeudessa vireillä sekä patohanke että ulkoalueiden kustannusten jakoa koskeva asia.

Sääksitutkimuksen kenttätöitä tuettiin aikaisempien vuosien tapaan pienillä apurahoilla. Tuen painopiste asettui yhä edelleen Lapin sääksitutkimuksen kenttätöiden tukemiseen. Tämä johtui erityisesti siitä, että Sodankylän, Inarin ja Utsjoen alueelle ei vielä ole onnistuttu löytämään ainoatakaan paikallista rengastajaa, vaan rengastustyöhön on jouduttu lähettämään työryhmä etelästä käsin. Uutena tukialueena tuli kuitenkin mukaan Suupohjan alue, jossa sääksien tekopesäohjelma käynnistettiin Kimmo Tapio Seppälän rahaston aktiivisin toimenpitein.

Säätiön työvaliokunta on työskennellyt aktiivisesti etsien sopivia keinoja säätiön talouden parantamiseksi. Yhtenä esimerkkinä toteutetuista hankkeista on pienen kuvakirjaseinän julkaiseminen. Sääksituotteiden markkinointia kehitettiin rakentamalla sääksikeskuksen tuoteturkkaus kokonaan uudelleen.

Säätiötä seitsemäntoista vuoden ajan johtanut professori Juhani Lokki jätti vuoden alussa puheenjohtajan tehtävät. Uudeksi puheenjohtajaksi valittiin yliopettaja Ilmari Häkkinen Hämeenlinnasta.

2. Säätiön hallitus vuonna 2007

Säätiön hallitukseen kuuluivat:

Ilmari Häkkinen; puheenjohtaja, Hämeenlinna (Kanta-Hämeen lintutieteellinen yhdistys ry)
Erkki Korpimäki; varapuheenjohtaja, Masku (petolintututkimuksen asiantuntija, Turun yliopisto)
Arto Kalliola; jäsen, Lieto (BirdLife Suomi)
Aimo Korhonen; jäsen, Hämeenlinna (talouselämän asiantuntija)
Sami Lyytinen; *Yläne* (Kanta-Hämeen lintutieteellinen yhdistys)
Alssi Niskanen; jäsen, Riihimäki (Kanta-Hämeen lintutieteellinen yhdistys ry)
Terho Poutanen; jäsen, Espoo (Suomen Luonnonsuojeluliitto ry)
Jukka Rahunen; jäsen Turku (talouselämän asiantuntija)
Jari Valkama; jäsen, Turku (Luonnontieteellinen keskusmuseo/Eläinmuseo)

Säätiön asiamiehenä on toiminut **Juhani Koivu** Hämeenlinnasta. Säätiön hallituksen jäsenille ei ole maksettu palkkoja, eikä palkkioita.

2.1 Työvaliokunta

Työvaliokunnassa ovat työskennelleet:

- Jukka Rahunen, puheenjohtaja
- Arto Kalliola, sihteeri
- Aimo Korhonen, jäsen
- Alssi Niskanen, jäsen
- Juhani Koivu, jäsen
- Harri Koskinen, jäsen (uusi 2007)
- Panu Villanen, jäsen (uusi 2007)
- Sami Lyytinen, jäsen (uusi 2007)
- Hannu Vainiopekka, jäsen (uusi 2007) ja
- Yrjö Kuronen, jäsen (uusi 2007)

Työvaliokunta kokoontui vuoden aikana yhteensä seitsemän kertaa. Kokoukset järjestettiin Turussa (Ruissalon Honkapirtti), Kangasalan Pohtiolammella (Sääksikeskus) ja Hämeenlinnassa (Aulankokeskus).

2.2 Säätiön palveluksessa olleet työntekijät

Sääksikeskuksen huoltomiehenä työskenteli aikavälillä 1.4. - 30.11.2008 **Kari Pajula** Kangasalta. Oppaan palkkaukseen saatiin täysimääräinen työmarkkinatuki. Säätiö sai ensimmäisen kerran nyt myös kunnan kautta alueen (Sarsan muinaismuistoalue) huoltotyöhön tukea siten, että kunta komensi yhden pitkäaikaistyöttömän henkilön tähän tehtävään aikavälille 6.5. – 5.11.2007. Tähän tehtävään oli komennettuna **Markku Helander**. Hänen palkanmaksustaan huolehti Kangasalan kunta. Molemmat tehtävät olivat osapäiväisiä, eli työntekijät tekivät lyhennettyä työpäivää.

2.3 Henkilöstö säätiön muissa tehtävissä

Säätiön tilintarkastajina vuonna 2007 ovat toimineet Heikki Itkonen (HTM) ja Jouko Astor (K-HLY).

Säätiön kirjanpitäjänä on toiminut FL Jaakko Ansaharju.

Säätiön kotisivujen ylläpidosta huolehti aikaisempien vuosien tapaan Arto Kalliola. Tiedotusvastaavana toimi Terho Poutanen. Juhani Koivu on säätiön asiamiehen tehtävien ohella toiminut lisäksi säätiön rahastonhoitajana, EU-hankkeiden johtajana ja sääksikeskuksen vastuuhenkilönä.

Uutena kotisivuvastaavana aloitti työnsä Yrjö Kuronen. Uudet www-sivut pyritään saamaan käyttöön keväällä 2008.

3. Säätiön merkittävimmät hankkeet vuonna 2007

3.1 Leader+ kehittämishanke, sääksikeskuksen huoltorakennus ja ulkoalueet

Sääksikeskuksen kehittämishankkeen työt ja hallinto tarkastettiin Maaseutuviraston erittäin huolellisesti ja pikkutarkasti toteuttamalla kohdetarkastuksella 17.8.2007.

Säätiö sai 28.9.2007 Mavin raportin ko. tarkastuksesta. Siinä todettiin, että hankkeen työt ja hallinto oli toteutettu kokonaisuudessaan Leader+ -hankkeiden säädöksiä noudattaen. Tarkastajalla ei ollut vähäisintäkään huomauttamista hankkeen minkään eri osion töistä, eikä sen paremmin hallinnostakaan. Valituksenalaisiin hallintokysymyksiin ei Mavin tarkastaja luonnollisestikaan ottanut kantaa.

Säätiö sai ulkoalueiden osiota koskevasta valituksestaan maaseutuelinkeinojen valituslautakunnalta hylkäävän päätöksen. Säätiö valitti asiasta välittömästi korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Tämä valitus jätettiin vireille 11.12.2007.

3.2 Kala-altaiden ylivuotopato

Vuonna 2006 uusittiin kala-altaille johdettavan veden säännöstelypato. Tosin siinä on yhä tilapäiset säätöluukut, koska vuoden 2007 aikanakaan ei muiden työkiireiden takia ennätetty vielä valmistamaan lopullista ja toimivaa säätöluukkujärjestelmää tähän uuteen patoon. Vuoden 2007 talvella koettiin Wääksynjoella ennätysmäinen talvitulva. Tästä syystä ryhdyimme jo keväällä 2007 rakentamaan kohteelle ns. ylivuotopatoa. Tämän varmuuspadon avulla ohjataan kala-altaille mahdollisesti kohdentuvat massiiviset ja yllättävät tulvavedet takaisin Wääksynjokeen.

Ylivuotopato rakennettiin syksyn aikana. Se saatiin valmiiksi joulukuulla, juuri sopivasti ennen voimakasta talvitulvaa. Pato osoitti heti tarpeellisuutensa.

Pato rakennettiin talkoovoimin. Myös tämän padon materiaalikustannukset ja konetyön maksoi Wääksyn kartano.

3.3 Säätiön eri hankkeilleen saama talkootyön tuki

Lähes kaikki säätiön työt kentällä: niin sääksikeskuksessa kuin tekopesien rakennushankkeissa ja muissa suojelutehtävissä toteutetaan käytännöllisesti katsoen kokonaisuudessaan talkootyön voimin. Eniten työtunteja vaatinut hanke oli luonnollisesti ylivuotopadon rakentaminen. Sääksikeskuksen muut huoltotyöt nousivat tilastossa toiselle sijalle. Kolmanneksi suurin työrupeama muodostui tekopesäohjelman kenttätöistä.

Vuoden 2007 aikana säätiön eri hankkeissa kirjattiin talkootyön tunteja seuraavasti:

- Veikko Haake	11 (sähkötyöt)
- Alssi Niskanen	30 (tietokonehuollot, vast.)
- Harri Salo	26
- Jouko Alhainen	248
- Petri Uronen	21
- Harri Koskinen	39
- Juhani Koivu	487
Talkootunteja yhteensä	862

Satunnaisten avustajien työtunteja ei ole kirjattu yllä olevaan yhteenvetoon.

Edellä olevaan listaukseen on koottu ainoastaan **sääksikeskuksen rakennustyöt** ja niihin rinnastettavissa **olevat käytännön työt kentällä, kuten tekopesien rakentaminen, sääksikeskuksen kalahuolto** jne.

Tilastosta puuttuvat siis kokonaisuudessaan kaikki hallinnolliset työt, aineistojen suunnittelu, kuvienkäsittely, kirjoitustyöt, kotisivujen valmistelu, tiedottaminen, taloudenhoito, muu toimistopalvelu, tilaisuuksien järjestelytyöt jne. Tällaisista hallinnollisista taustatöistä karttuu yhteensä varmasti enemmänkin tunteja, kuin mitä edellä on kirjattu **käytännön kenttätöiden** kokonaistuntimääräksi.

Näin erityisesti siitä syystä, että säätiön taustatöihin on osallistunut käytännöllisesti katsoen koko hallitus, ja jossain määrin vieläpä täysin säätiön ulkopuolisia henkilöitäkin. Tällaisten taustatöiden osalta ei ole toistaiseksi pidetty minkäänlaista kirjanpitoa, mutta ilmeisesti myös näiden talkootuntien määrä olisi tulevina vuosina syytä tilastoida tavalla tahi toisella.

3.4 Sääksikeskuksen toiminta

Sääksikeskuksessa vieraili suurin piirtein saman verran kävijöitä kuin edellisenä kesänäkin. Arvio asettuu 10.000 kävijän tietämiin.

Merkittävistä vierailuista mainittakoon Balttianmaiden ympäristöhallinnon johtohenkilöiden tutustumiskäynti Pohtiolammelle 22.8.2007 (Syke). Toinen tärkeä vierailu oli Kangasalan Leader+ -hankkeiden esittelypäivä 29.9.2007, tämän tilaisuuden varsinaisena isäntänä oli toimintaryhmä Kantri ry., oppaana toimi Juhani Koivu.

Luontokuvaajat miehittivät piilokojut varsin aukottomasti koko loppukesän osalta. Sen sijaan touko- ja kesäkuukaudet olivat aikaisempien vuosien tapaan edelleen varsin hiljaisia. Ulkomaalaisia kuvaajia kävi kohteella runsaasti.

Joulukuun lopussa Längelmäveden ja Vesijärven vedet nousivat sateiden myötä nopeasti yli tulvarajojen. Tulva oli kuitenkin selvästi vähäisempi kuin vuotta aikaisemmin, jolloin Wääksynjoella koettiin ennätystulva. Vastikään valmistunut ylijuoksumatka osoittautui kuitenkin tarpeelliseksi ja toimivaksi.

Taigabird Oy on sopimuksen mukaisesti edelleen harjoittanut kahvila- ja luontomatkailutoimintaa sääksikeskuksen tiloissa.

3.5 Muut tapahtumat

Säätiön joukkue osallistui jo kolmatta kertaa BirdLife Suomen järjestämään Tornien taisto-kisaan. Joukkueen johtajana toimi Ilmari Häkkinen. Päivä oli samalla lintuharrastuksen esittelypäivä. Lapsille oli järjestetty oma tapahtumansa Pohtiolammen pihatornilla. Tämän tilaisuuden kisavieraina oli ryhmä Hauhon Eteläisten koulun oppilaita Panu Villasen opastamana. Lasten tapahtuman järjestelyistä vastasi Jouko Alhainen.

Perinteisiä yleisötilaisuuksia ”Sääksen aamuja” ja ”Sääksen iltoja” järjestettiin yhteensä viisi kertaa. Yksi tilaisuuksista oli kohdennettu nimenomaan Sääksikerholaisille. Varsinkin ”Sääksen illat” näyttävät olevan yleisön suosiossa. Neljässä tilaisuudessa oppaana toimi Juhani Koivu ja yhdessä Jouko Alhainen.

3.6 Sääksikerho

Sääksikerhon toiminta noudatteli edellisten vuosien toimintalinjoja. Kerhon jäsenmäärä kasvoi vuoden aikana siten, että vuodenvaihteessa jäseniä kirjattiin olevan jo 89 henkilöä. Ongelmana on ollut vain se, että kerholaisia on kovin vaikeata saada mukaan käytännön suojelutyöhön. Tämän on tosin ymmärrettävääkin, sillä kerholaiset asuvat ympäri maata, ja matkat eri tilaisuuksiin ovat pitkiä. Sääksikerhon kerhomestarina ja vetäjänä on edelleen toiminut Jukka Rahunen.

Hämeen ympäristökeskuksen johdolla perustettiin maakuntaan ympäristökasvatustyöhön osallistuvien järjestöjen (vast.) vapaamuotoinen toimintaverkko. Säätiö lähti mukaan tähän hankkeeseen lähinnä sääksikerhon puitteissa. Perustavassa kokouksessa säätiötä edustivat Jukka Rahunen ja Juhani Koivu. Kysymyksessä on valtakunnallinen kokeilu.

Sääksikerho järjesti kesällä pienimuotoisen sääksiaiheisen valokuvakilpailun jäsenilleen. Kisan ammattilaissarjan voitti Heikki Korhonen Tampereelta ja harrastajasarjan Kalle Karapalo, joka niin ikään on tamperelainen.

3.7 Säätiön osallistuminen erilaisiin linnustonsuojelu- ja tutkimushankkeisiin

3.7.1 Suojeluhankkeet

Sääksien viisi vuotta kestänyt siirtoistutushanke Espanjaan saatiin päätökseen. Viimeinen viiden poikasen erä siirrettiin 17.7.2007. Säätiöstä poikasten siirtotyöhön osallistuivat Harri Koskinen ja Juhani Koivu.

Säätiö antoi lausunnot ja osallistui osin myös suunnittelutyöhön Rengon Seitsemänlamminsuon ja Lopen Purinsuon alueiden hoito- ja käyttösuunnitelmien valmistelutyössä (Metsähallitus ja Hämeen liitto).

Tekopesiä rakennettiin ydintutkimusalueelle kaikkiaan seitsemän. Uusilla tekopesillä korvattiin lähinnä myrskytappioita. Rakennustyöstä vastasi Harri Koskinen ja hänen apunaan toimi Juhani Koivu. Lisäksi apu-voimana käytettiin satunnaisesti myös muita vapaaehtoisia.

Retulansaari -hankkeeseen osallistuttiin ylläpitämällä talviruokintapaikkaa ja rakentamalla saareen kaksi uutta sääkselle tarkoitettua tekopesää.

3.7.2 Satelliittisääksi ”Pete”

Heinäkuussa valjastettiin yksi Lempäälässä pesivä sääksikoiras GPS-lähettimellä. Linnun onnistunutta syysmuuttoa saattoi jokainen luonnonystävä seurata Luonnontieteellisen keskusmuseon www-sivuilta. Seurantahanketta toteutetaan yhteistyössä UPM-Kymmene Metsän ja Luonnontieteellisen keskusmuseon kanssa.

4. Kokoukset

Säätiön vuosikokous järjestettiin 21.2.2007 Aulankokeskuksessa. Hallituksella ei ollut muita kokouksia.

Jo vakiintuneen käytännön mukaisesti säätiön käytännön työskentelystä ja asioiden valmistelusta vastasi työvaliokunta. Menettely on osoittautunut toimivaksi, jos kohta työskentelyn kehittämistä on ennakkoluulottomasti jatkettava. Työvaliokunnan kokoonpanoa vahvistettiin vuoden aikana viidellä jäsenellä. Perimmäisenä ajatuksena organisaation vahvistamisessa oli se, että näin saatiin erikoisosajia vastaamaan suojelutyön tietyistä erillisistä osa-alueista: tekopesäohjelma, nettikamerat, kotisivut, pienjulkaisut, opetusmateriaalien kehittäminen jne.

Työvaliokunta kokoontui kaikkiaan seitsemän kertaa:

1/25.1.2007	Ruissalo, Honkapirtti
2/21.2.2007	Hämeenlinna, Aulankokeskus
3/2.4.2007	Ruissalo, Honkapirtti
4/1.6.2007	Pohtiolampi, Sääksikeskus
5/14.9.2007	Pohtiolampi, Sääksikeskus
6/26.10.2007	Hämeenlinna, Aulankokeskus
7/27.11.2007	Ruissalo, Honkapirtti

5. Säätiön myöntämät apurahat vuonna 2007

Säätiön hallitus myönsi kokouksessaan 25.2.2007 seuraavat apurahat:

Ylä-Lapin sääksitutkimuksen työryhmä: Sami Lyytinen, Ilpo Painilainen, Tero Niskanen, Tuomo Ollila ja Harri Koskinen, projektin kenttätöiden jatkaminen	800,00
Kimmo Tapio Seppälän Rahasto, Kauhajoki ”Suupohjan alueen sääksiprojektin aloitustyöt”	500,00
Pertti Koskimies, Kirkkonummi ”Kaakkois-Suomen sääksiprojektin kenttätyöt”	400,00
Olli-Pekka Karlin, Rovaniemi ”Itä-Lapin sääksihankkeen kenttätyöt”	400,00
”Kummipesäprojekti”	
Matss Finnlund, Järvenpää	62,50
Matss Finnlund, Järvenpää	75,00
Sami Koskinen, Vanha-Ulvila	50,00
Matti Jousinen, Imatra	125,00
<u>Veikko Mättö, Luopioinen</u>	<u>100,00</u>
Apurahat yhteensä	2.512,50 €

Kaikilta apurahansaajilta on saatu asianmukainen kertomus apurahojen käytöstä.

6. Tiedotustoiminta, retket, luennot ja yleisötilaisuudet

6.1 Tiedottaminen

Apurahojen jakamisesta tiedotettiin Terho Poutasen laatimalla lehdistötiedotteella.

Syyskaudella ”Petten” muuttomatka oli varsin näyttävästi esillä monissa eri tiedotusvälineissä. Parhaiten Peten muuttoja saattoi kuitenkin seurata Luonnontieteellisen keskusmuseon www-sivuilla, samoin UPM-Kymmene Metsän omilla sivuilla www.forestlife.com

Sääksen suojelutyötä valottavia pieniä lehtijuttuja oli vuoden aikana useissa eri lehdissä. Samoin paikallisradioissa (Radio-Häme ja Tampereen radio) olimme esillä useita eri kertoja.

Elokuulla Veikko Neuvonen teki yhtenä jäähyväisjuttunaan Pohtiolammelta noin 20 minuuttia kestävä ohjelman, joka tuli syksyn aikana ulos radion luonto-ohjelmissa pariinkin eri kertaan.

Säätiön kotisivut muodostavat nykyisin jo tärkeimmän tiedotuskanavamme. Sivuihin tuli edellisten vuosien tapaan paljon kiitosta, mutta edelleen myös kritiikkiä, joka kohdentui nimenomaan sivujen päivitystiheyteen. Niin ikään ulkomaalaiset kuvaajat toivoivat sivuista myös englanninkielistä versiota. Yrjö Kuronen aloitti syksyllä www-sivujen uudistamistyön. Uudet sivut on tarkoitus saada julki maaliskuulla 2008.

Linnut-lehden numerossa 1/2007 oli Lauri Hännisen varsin näyttävä juttu sääksikeskuksesta. Upealla tavalla oli myös esillä Miguel Lasan Pohtiolammella ottamat sääksikuvat Digital SLR photography –lehden syyskuun numerossa. Niin ikään Daily Mail –lehdessä oli 13.10.2007 varsin korkeatasoinen kuvasarja sääksikeskuksessa otetuista sääksikuvista. Sääksen suojelutyötä koskeva Natalio Fenech’in kirjoittama artikkeli oli Times of Maltassa 28.8.2007 (Pohtiolampi esillä).

6.2 Säätiön julkaisut, esitteet ja muu informaatiomateriaali

Säätiö julkaisi omakustanteena kirjasen: ”Hetkiä sääksen elämästä”. Painos oli vaatimattomat 100 kappaletta. Julkaisun toimitti Hannu Vainiopekka.

Alssi Niskanen suunnitteli ja taittoi säätiön yleisesitteelle kokonaan uuden ulkoasun (muutamien sivun käsittävä vihkonen). Esitteen sisältö pidettiin pääsääntöisesti entisellään. Uusi esite painettiin keväällä 2007. Esitettä jaettiin eri tilaisuuksissa yhteensä noin 1000 kappaletta. Myös Pohtiolammen esitteitä on jaettu ulos suurin piirtein sama määrä.

Panu Villasella on valmiina ”Mirja”-sääkseä koskeva esittelypaketti, mutta sen hyödyntämistä ja mahdollista monistamista esimerkiksi opetus- ja muuhun informaatiokäyttöön tutkitaan vielä (mm. copyright selvittämättä).

6.3 Luennot, esitelmät, retket ja muut yleisötilaisuudet

- Sääksen suojelutyötä koskevia esitelmiä pidettiin seuraavasti:
 - o Yläneen luontokapinetti 20.3.2007, Sami Lyytinen
 - o Turun työväenopisto 27.9.2007, Sami Lyytinen
 - o Sääksikeskus 13.10.2007, Sami Lyytinen
 - o Tampere, kirjastotalo Metsossa 23.2.2007, Juhani Koivu
 - o Valkeakoski, kaupungin kirjasto 21.3.2007, Juhani Koivu
 - o Jaanujen sukukokouksessa Valkeakoskella 15.7.2007, Erkki Jaanu
- Sääksiaiheinen kuvanäyttely Lopen kirjastossa, huhtikuu, Juhani Koivu
- ”Tornien taisto” 5.5.2007 Pohtiolammen sääksitornilla, joukkueen johtajana toimi Ilmari Häkkinen
- Yölaulajaretki Retulassa 8.6.2007, yhteistyöhanke (Tyrvöntö - Seura, K-HLY ja Sääksisäätiö), retken johtajina Juhani Lokki ja Juhani Koivu
- ”Sääksen ilta” -tilaisuuksia järjestettiin yleisötornilla yhteensä kuusi eri kertaa, oppaina Juhani Koivu ja Jouko Alhainen, lukiolaisten tilaisuuksissa olivat lisäksi ohjaajina Jaakko Kanerva ja Panu Villanen

7. Säätiön saamat lahjoitukset

7.1 Materiaalilahjoitukset ja säätiön saama muu vastaava tuki

Rehuraisio Oy

- noin 2000 kg kalarehua (arvo noin 2.000 €), yhteyshenkilönä Jukka Rahunen

Liha-Saarioinen Oy ja Kymppimaukkaat Oy

- noin 100 annosta hernekeittoa, grillimakkaraa, pakastepasteijoita ja erä mehutetroja, järjestäjänä Jukka Rahunen
- tuotteiden myyntituotto oli noin 300 euroa

Alssi Niskanen, Riihimäki

- näyttöpäätte (17”)
- tietokoneen varaosia, arvo noin 100 €

Juhani Koivu, Hämeenlinna

- erä työkaluja, arvo noin 80 €(Sääksikeskus)
- rahallinen lahjoitus 130 €
- pienoistolfrata, arvo 3.300 €
- piilokojuja 2 kpl, arvo 3.800 €+ 200 €
- 4 kpl liimalevypalkkeja 100 €

Wääksyn kartano, Kangasala

- koko pato- ja huoltosiltahankkeen kaikki materiaalihankinnat, kone- ja kuljetuskustannukset, sora, kivimurskeet, puutavara jne.
- lisätyö: ylivuotopato, joka rakennettiin kokonaisuudessaan syksyllä 2007
- lahjoituksen arvo on (hieman laskentatavasta riippuen) suorina rahallisina kuluina noin 10.000 euroa ja lisäksi kartanon lahjoittamat materiaalit noin 15.000 euroa
- työ on tehty kokonaan talkootyönä ja tunnit on tilastoitu edellä kohtaan 3.3

UPM Kymmene Metsä

- sääksien satelliittiseurantahankkeelle 5.500 €
- UPM:n kanssa tehtiin myös yhteistyösopimus, joka kattaa mm. kameraseurannan, tekopesät, omien metsien pesäluettelot jne.

Jouko Alhainen, Humppila

- lasten lintutorni (Pohtiolampi), arvo 3.200,00 euroa
- nuotiopaikka laitteineen, arvo 450,00 euroa

Hallituksen jäsenten matka- ym. kulut

Hallituksen ja työvaliokunnan jäsenet ovat yhä entiseen tapaan lahjoittaneet säätiölle mm. kaikki säätiön asioiden hoidon yhteydessä heille syntyneet matkakustannukset: työ-, kokous- ja neuvottelumatkoiltaan. Kysymyksessä on varsin mittava tuki säätiölle, sillä oman auton käytöstä vuoden 2007 aikana on hallituksen jäsenille karttunut yhteensä kiistatta pitkälti yli 20.000 ajokilometriä säätiön lukuun.

Oman auton käyttö väheni kuitenkin selvästi edellisistä vuosista, sillä esimerkiksi asiamiehelle karttui vuoden aikana säätiön ajoja vain noin 15.000 kilometriä, kun EU-rakennushankkeiden vuosina ajokilometrit nousivat jo yksin hänen kohdallansa vuosittain selvästi yli 20.000 kilometrin.

Hallituksen jäsenet ovat niin ikään edelleen lahjoittaneet säätiölle monet pienet kuluerät, kuten CD-levykkeet, postimaksuja, toimistokuluja, säätiön vieraiden kahvituksia jne.

Säätiö kiittää kaikkia työnsä tukijoita. Vain tämä pyyteeton tuki on tehnyt mahdolliseksi säätiön toimintojen ylläpitämisen nykyisessä laajuudessaan.

8. Merkkipäivät, edustukset ja huomionsoitukset

8.1 Erilaiset merkkipäivät

- ”Sääksen aamu” ja säätiövuosien muistelutilaisuus; **Juhani Lokin** ja **Torsten Stjernbergin** läksiäiskäynti Pohtiolammella 10.8.2007, isäntänä Ilmari Häkkinen
- säätiö kiittää vielä tässäkin yhteydessä Juhani Lokkia ja Torsten Stjernbergiä pitkäaikaisesta ja arvokkaasta työstä säätiön hyväksi
- **Pertti Nikkanen** 60 vuotta 17.6.2007, lahjaksi Dick Forsmanin grafiikka ”Lentävä ääksi”, säätiötä edustivat Pertti Saurola ja Juhani Koivu
- **Raija Penttilä** 80 vuotta 9.9.2007, lahjaksi Dick Forsmanin grafiikka ”Lentävä sääksi”, säätiötä vastaanotolla edustivat Pertti Saurola ja Juhani Koivu
- säätiön pitkäaikaisen hallituksen jäsenen, **Veikko Tammisen**, siunaustilaisuus Janakkalan kirkossa 23.11.2007; säätiötä surujuhlassa edusti Juhani Koivu, hän esitti muistotilaisuudessa lyhyen läpileikkauksen Veikon pyyteettömästä pioneerityöstä ja ansioista sääksen suojele- ja tutkimustyön kentällä; hänen sääksityönsä ajoittui erityisesti 1970- ja 1980-vuosikymmenille

8.2 Säätiön kunniakirjat ja kunniapuheenjohtajan nuija

- Kunniakirja n:o 5, professori **Juhani Lokki**, 9.8.2007
- säätiön ensimmäiseksi kunniapuheenjohtajaksi kutsuttiin 10.8.2007 professori **Juhani Lokki**; samassa yhteydessä hänelle luovutettiin kunniapuheenjohtajan nuija
- Kunniakirja n:o 6, dosentti **Torsten Stjernberg**, 9.8.2007

8.3 Muut edustukset

- säätiön asiamies on edustanut säätiötä H-SLSY:ssä ja Retulansaaren Ylikartano –hankkeessa (hankkeen yhteyteen perustettiin keväällä 2007 tukiyhdistys Ylikartanon Ystävät ry.)
- säätiön asiamies on edustanut säätiötä Asunto-osakeyhtiö Hämeentie 4:n hallituksessa varajäsenenä vuonna 2007
- Alssi Niskanen on edustanut säätiötä Kanta-Hämeen lintutieteellisessä yhdistyksessä (säätiön perustajayhteisö)

9. Säätiön kiinteä omaisuus ja asunto-osakkeet

9.1 Sääksikeskus

Sääksikeskus käsittää vuoden 2007 lopussa seuraavat rakennukset ja rakenteet:

- Sarsan opastuskeskus ja sääksikeskus (päärakennus)
- huolto- ja toimistorakennus
- sääksitorni, pitkospuineen (yleisötorni)
- huoltosilta
- 4 kuvaus- ja tarkkailukojua
- 1 kuvaustorni
- lasten leikkikenttä laitteineen
- 3 varastokoppia

Kaikki rakennukset ja rakenteet sijaitsevat Wäöksyn kartanon omistamalla maalla, joka on vuokrattu Sääksisäätiölle.

9.2 Asunto-osakkeet

Säätiön omistamat yksiöt, Hämeentie 4 B 24 ja Ruutikellarintie 1 A 7, ovat olleet vuokrattuina koko vuoden ajan.

Asunto-osakeyhtiö Hämeentie 4:ssä aloitettiin jo vuonna 2006 laaja remontin esivalmistelu. Vuonna 2008 hanke realisoituu käsittämään täydelliset putki- ja sähkötyöt, sekä hissien saneeraamisen. Säätiön osakehuoneiston remonttityöt ajoittuvat keskikesän 2008 tietämiin.

Asunto-osakkeista saatava vuokratuotto muodostaa edelleen säätiön vuosittaisten tulojen rungon. Seuraavien vuosien osalta tämä tuotto putoaa kuitenkin oleellisesti, koska Hämeentie 4:n osakkeesta saatavat vuokratulot on ohjattava lähes kokonaisuudessaan remonttivelan maksuun.

10. Säätiön taloudellinen tila ja arvio säätiön talouden todennäköisestä tulevasta kehityksestä

10.1 Säätiön talouden tunnuslukuja

Säätiöllä ei ole lainkaan pankkivelkaa.

Säätiöllä oli vuoden 2007 päättyessä varoja eri pankkitileillä yhteensä noin	20.000 €	
Vuoden 2008 juoksevat menot (apurahat, sääksikeskuksen huoltomiehen palkkaus, hallintokulut, sääksituotteiden hankinta, kalahankinnat jne.) tulevat vaatimaan yhteensä noin	<u>15.000 €</u>	
Jää jäljelle noin		5.000 €
Satelliittiseuranta yms. ulkopuolinen satunaistuki		5.000 €
Vuoden 2008 tuotto (vuokratuotot, sääksituotteiden myynti, valokuvauskojujen vuokra) yhteensä noin		8.000 €
Varaston arvo ehken noin		<u>2.000 €</u>
Arvio talouden tilanteesta vuoden 2008 päättyessä		20.000 €

Sääksikeskuksen investoinnit ovat nyt päättyneiden rakennusvaiheiden myötä toistaiseksi ohitse. Näin ollen säätiön talous tältä osin tasapainottuu jokseenkin samalle tasolle, jossa se oli vuonna 2000. Toki sääksikeskuksen rakennusten ja rakenteiden vaatima vuosittainen huolto tulee vaatimaan jonkin verran varoja: ennalta arvioiden ehken 1.000 – 2.000 euroa/vuosi. Tämän hetken tietojen valossa voidaan kuitenkin arvioida, että sääksikeskuksen omista vuosittaisista tuloista voidaan vastedes irrottaa tämä huoltotoimenpiteiden vaatima summa.

Merkittävänä rasitteena säätiön taloutta painaa yhä EU-hankkeeltamme leikattu 20 %:n osuus jo myönnetystä hanketuesta ja sanktioina määrättyjen lisätöiden kustannukset. Yhteensä tämä rasite on noin 15.000 euroa. Säätiö on valittanut korkeimpaan hallinto-oikeuteen asiasta. Oikeuden päätös asiasta saataneen kuitenkin vasta vuonna 2009.

Säätiö pystyy kuitenkin kiristyvästä taloustilanteestaan huolimatta toteuttamaan sille yhteisön säännöissä määriteltyä tehtävää sääksen suojelutyön tukijärjestönä. Työ kanavoituu vuosittaisten apurahojen muodossa koskemaan maantieteellisesti lähes koko maata. Suuri yleisö puolestaan voi tutustua omakohtaisesti lajin käyttäytymiseen säätiön ylläpitämän sääksikeskuksen kala-altailla, saada lajin suojelutyötä koskevaa monipuolista informaatiota ja osallistua niin halutessaan vaikkapa sääksikerhon toimintaan. Uusittuna informaatiokanavana myös säätiön kotisivut tulevat näyttämään merkittävää osaa lajisuojelua koskevan tiedon välittämisessä.

10.2 Arvio säätiön talouden todennäköisestä kehitymisestä lähivuosina

Pienen säätiön on nykyaikana äärimmäisen vaikeata nostaa talouttaan vankalle pohjalle. Säätiön työvaliokunta on nyt tehnyt kolme vuotta vakavasti töitä uusien tulonlähteiden löytämiseksi, mutta mitään merkittävää läpimurtoa tai uutta tulonlähdettä talouden nykyisten tunnuslukujen kohentamiseksi ei toistaiseksi ole löydetty. Joudutaan siis edelleen elämään, enemmän tahi vähemmän kädestä suuhun, ilman turvallista reservipääomaa.

Uutena taloudellisena lisärasitteena tulee vuoden 2007 osalta jo näkymään säätiöitä koskeva verolain muutos. Uusi laki edellyttää nyt pieniltäkin säätiöiltä entistä tarkempaa taloudenpitoa ja ennen kaikkea ilmeisen suuritoisen veroilmoituksen laatimista. Jää nähtäväksi, kuinka tiukat ja ammattimaiset vaatimukset verottaja pienillekin säätiöille tulee lopulta asettamaan. On muistettava, että säätiöllä ei ole lainkaan palkattua työvoimaa hallintoasioiden hoitamiseksi. Käytännössä tämä uusi verolaki voi merkitä kallista ulkopuolisen palvelunostoa veroasioiden hoitamiseksi ammattimaisella tavalla. Tämä puolestaan saattaa olla paha suonenisku säätiön niukkaankin talouteen sittemmin, kun muistetaan, että säätiön toisen osakehuoneiston vuokratulot hupenevat likipitään kokonaisuudessaan vuosikausien ajaksi remonttivelan maksuun.

Työvaliokunta etsii kuitenkin kaiken aikaa erilaisia keinoja säätiön talouden saattamiseksi nykyistä vakaammalle pohjalle.

Niin kuin edellä on käynyt ilmi, joudutaan säätiön nykyisellä tulopohjalla jo karsimaan säätiön tukitoiminnot ja hallinto selvästi alle 10.000 euron vuosittaiseen tulo- ja menokehukseen. Tämä merkitsee sitä, että vuosittaisten apurahojen tasostakin saatetaan jo vuonna 2008 joutua tinkimään jonkin verran. Hallinto- ja muiden pakollisten toimintojen ylläpitokulut on puolestaan jäädytettävä tiukasti nykyiselle tasolle. Niin ikään säätiön pakollisista juoksevista menoista on nyt kaikin keinoin etsittävä säästökohteita. Lisäksi säätiön omin toimenpitein kentällä toteutettavat tutkimus- ja suojelutoimenpiteet (tekopesät, seurantakamerat, tutkimusaineistojen keruu jne.) on rajoitettava minimitasolle, ellei niille löydy ulkopuolista sponsoritukea.

Yhteisön talous on kuitenkin sikäli luotettavalla pohjalla, että säätiöllä ei ole lainkaan velkaa. Lisäksi säätiöllä on tämän hetkisen näkemyksen mukaan noin 6.000 – 8.000 euron vuositulot. Niin ikään talkootyön ja pienten tukilahjoitusten myötä toivotaan vuosittain saatavan kokoon noin 3.000 - 4.000 euron arvoinen tukipaketti. Näin päästään tässä esitettyyn noin 10.000 euron suuruiseen vuosibudjettiin.

Säätiön hallitus voi yhä katsoa luottavaisin mielin tulevaisuuteen. Säätiö pystyy sääntöjensä edellyttämällä tavalla tukemaan nimikkolajiinsa kohdistettua suojelutyötä sangen monipuolisesti myös tulevina vuosina. ***Toki on todettava, että toiminta on vastedes kokonaisvaltaisesti mitoitettava varsin pienimuotoiseksi ja suunnattava tukitoimenpiteet käytettävissä olevien vähäisten resurssien rajaamalla tavalla vain kaikkein kiireellisimpiin suojelu- ja tutkimustyön kohteisiin.***

Säätiön tukityötä linnustonsuojelun kentässä arvioitaessa on kuitenkin aina pidettävä mielessä se, että viime kädessä vastuu sääksiemme suojelutyön käytännön toteuttamisesta ja taloudesta on lakisääteisesti kiistatta yhteiskunnan tehtävä, ei säätiön. Säätiö on kolmannen sektorin toimijana ja vapaaehtoisjärjestönä parhaimmillaankin vain julkisen hallinnon tukena tässä tärkeässä työssä.

Säätiön puheenjohtaja

Ilmari Häkkinen

Säätiön asiamies

Juhani Koivu